

IV. évfolyam 1. szám 2019

STATISZTIKAI JELENTÉSEK

Takarmánygyártás
2018

NAIK Agrárgazdasági Kutatóintézet

Takarmánygyártás 2018
IV. évfolyam 1. szám 2019

Megjelenik évente

Felelős szerkesztő
Bábáné Demeter Edit

Szerző
Fekete Géza
fekete.geza@aki.naik.hu

Közreműködők:
Dankóné Seres Zsuzsanna
Varga Edina

Kiadó
NAIK Agrárgazdasági Kutatóintézet
H-1093 Budapest, Zsil utca 3–5.
Telefon: (+36 1) 217-1011
Fax: (+36 1) 217-4469
www.aki.gov.hu
aki@aki.naik.hu
<https://asir.aki.gov.hu>

ISSN 1418 2130

Ezenkívül figyelmébe ajánljuk az Agrárstatisztikai Osztály adatgyűjtéseinek rendszeresen megjelenő összefoglalóit:

<https://www.aki.gov.hu/agrarstatisztikai-informacios-rendszer>

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:
Publikációs Csoport
publikacio@aki.naik.hu
Telefon: (+36) 70 501-1156

Minden jog fenntartva. A kiadvány bármely részének sokszorosítása, adatainak bármilyen formában (nyomtatott vagy elektronikus) történő tárolása vagy továbbítása, illetőleg bármilyen elven működő adatbázis-kezelő segítségével történő felhasználása csak a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet.

Tartalomjegyzék

Takarmánykeverék-gyártás 2018. évi alakulása...	3
Információ az adatgyűjtésről	3
A takarmánygyártás alakulása	3
Táblázatok	7

Takarmánykeverék-gyártás 2018. évi alakulása

Információ az adatgyűjtésről

A statisztikai jelentés a Takarmánygyártás című, 2387-es nyilvántartási számú Országos Statisztikai Adatfelvételi Program (OSAP) keretében végzett adatgyűjtés alapján készült. Az adatfelvétel a statisztikai törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendelet előírásai szerint történik.

Az adatgyűjtés a Magyarországon előállított haszonállat-keveréktakarmányok, illetve az azokhoz felhasznált alapanyagok mennyiségének bemutatására szolgál. Az adatok összeállítása az engedélyezett takarmány-előállító létesítménnyel rendelkező vállalkozások éves adatszolgáltatása alapján történik, a keverőkocsit használó állattartó telepek takarmánykeveréséről nem rendelkezünk információval. A 2018-as évben 384 adatszolgáltató tett eleget adatszolgáltatási kötelezettségének, amelyből 302 üzemegység végzett keveréktakarmány-gyártást. Sertéstáp vonatkozásában 203 telephelyről érkeztek adatok. Brojlerek számára előállított keveréket 101, tojótyúktápot 98, pulykatápot 55, kacsatápot 53, libatápot 39, egyéb kérődzők tápját 44, haltápot 10 telephelyről jelentettek az adatszolgáltatók.

A takarmánygyártás alakulása

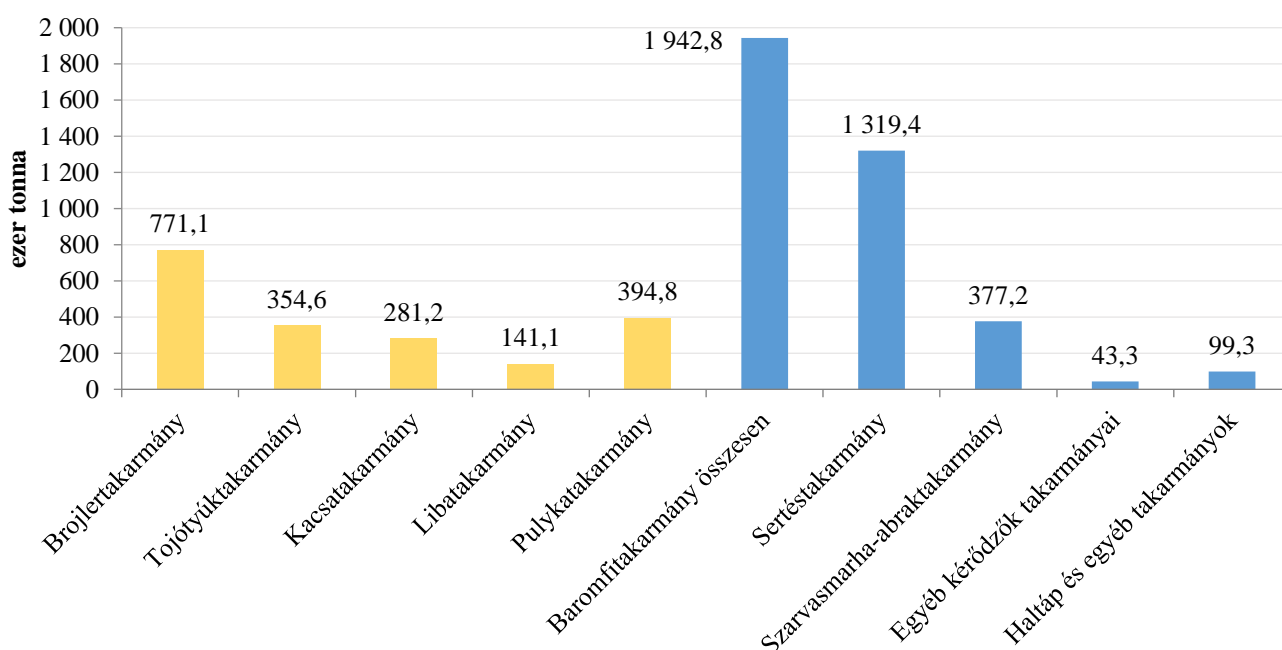
Magyarországon a keverőüzemekben 3,782 millió tonna haszonállat-takarmánykeveréket állítottak elő 2018-ban, 7,3 százalékkal többet, mint az előző évben.

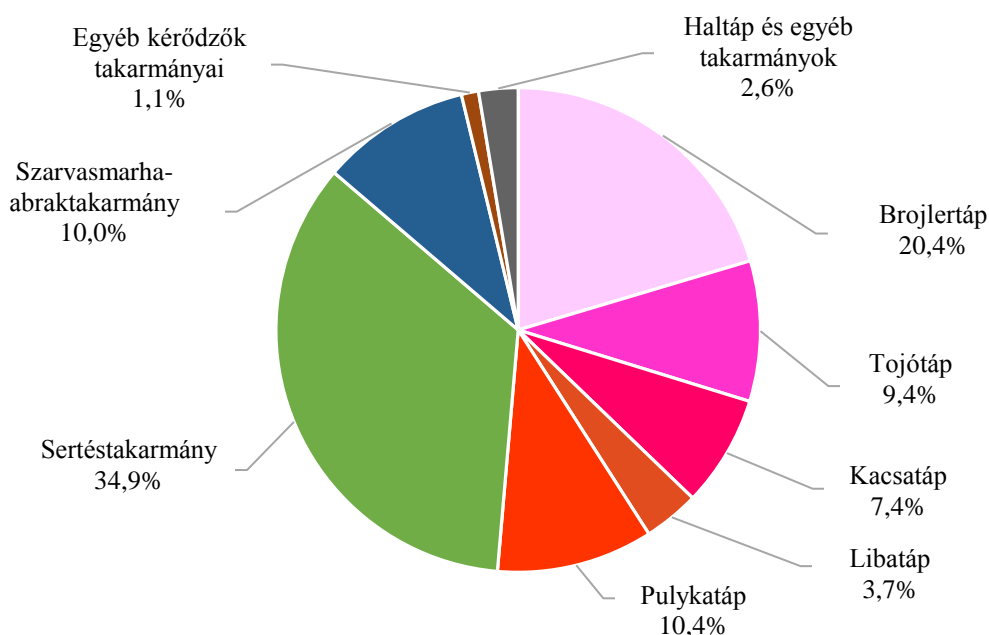
A gyártott keveréktakarmány 51,4 százalékát (1,943 millió tonna) a baromfitakarmányok adták 2018-ban. A baromfitakarmányok 39,7 százalékát a brojlerek számára előállított keverékek, 18,3 százalékát a tojó-, 20,3 százalékát a pulykatápot, 14,5 százalékát a kacsa-, 7,3 százalékát a libatápot tették ki.

A brojlertápot mennyisége 4,8 százalékkal kevesebb volt, mint 2017-ben, ugyanakkor a liba- és kacsatápot esetében – a madárinfluenza következtében rendkívül alacsony bázisértékhez képest – mintegy 27 és 37 százalékkal emelkedett 2018-ban a termelés az előző évhez viszonyítva.

A sertéstakarmányok 34,9 százalékkal (1,319 millió tonna), a szarvasmarha-takarmányok 10 százalékkal (377,2 ezer tonna) részesedtek a 2018. évi termelésből. Az egyéb kérődzők takarmányai az összes termelés mindössze 1,1 százalékát adták. A haltáp és az egyéb (ló, nyúl, vad stb.) együttes mennyiségének aránya 2,6 százalék (99,3 ezer tonna) volt (1. és 2. ábra).

1. ábra: **Haszonállatok számára gyártott takarmánykeverékek mennyisége Magyarországon, 2018**

2. ábra: **Haszonállatok számára gyártott takarmánykeverékek megoszlása Magyarországon, 2018**

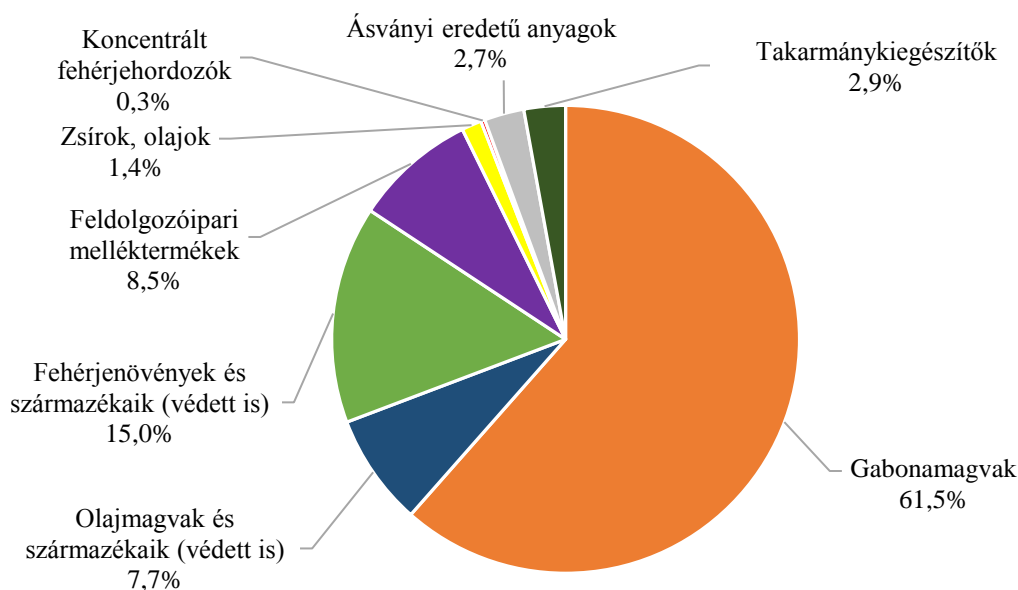
Forrás: NAIK AKI Agrárstatisztikai Osztály

A magyarországi öt legnagyobb keveréktakarmánygyártó az előállított keveréktakarmányok mennyiségének 31,2 százalékát (1,179 millió tonna) adta 2018-ban. A Top 5 cég részesedése 2017-ben 30,9 százalék, 2016-ban 28,3 százalék volt. Üzemegységekre vetítve az előállított keveréktakarmányok mennyiségének 17,7 százalékát (669,9 ezer tonna) adta az öt legnagyobb takarmánygyártó termelőüzem (telephely) 2018-ban.

A haszonállatok számára előállított 3,782 millió tonna keveréktakarmányhoz 2,326 millió tonna gabonafélét (61,5 százalék), 568,5 ezer tonna fehérjenövényt és származékait (15,0 százalék), illetve 292,3 ezer tonna olajmagvat és származékát (7,7 százalék) használták fel a gyártók Magyarországon 2018-ban. A feldolgozóipari melléktermékek közül a DDGS 65 ezer tonna mennyiségben került a takarmánykeverékbe. Malomipari melléktermékekből 133,1 ezer tonnát, söripari, illetve cukoripari melléktermékekből 32,2, illetve 24,6 ezer tonnát

használtak fel. A CGF és CGM takarmánycélú felhasználása valószínűleg meghaladja a statisztikai felmérés során kapott 34,1 ezer tonna bekeverési értéket, ugyanis a legnagyobb felhasználók (szarvasmarha-tenyésztők) által a keverőkocsikba betett mennyiségről nem rendelkezünk információval.

Zsírokból, olajokból 52,1 ezer tonnát (1,4 százalék), a koncentrált fehérjehordozókból 10,6 ezer tonnát (0,3 százalék) használtak fel. Az ásványi eredetű anyagok mennyisége 2,7 százalékot (103,9 ezer tonna), a takarmányok táplálóértékét növelő és az állatok biológiai hatékonyságát fokozó takarmánykiegészítők (premixek, enzimek, szerves savak és egyéb kiegészítők) mennyisége pedig 2,9 százalékot képviselt az összesített tápmennyiségben, azaz 108,5 ezer tonna takarmánykiegészítőt keverték be az üzemek (3. ábra)

3. ábra: **Haszonállatok számára gyártott takarmánykeverékek alapanyagainak megoszlása, 2018**

Forrás: NAIK AKI Agrárstatisztikai Osztály

A *baromfiágazat* számára előállított tápok esetében (átlagosan) gabonafélét 62,2 százalékban, fehérjenövényt és származékait 18,4 százalékban, olajmagvat és származékait 7,0 százalékban használtak fel a gyártók 2018-ban (4. ábra). A sertés-, a marha- és a baromfitápok átlagos összetételét tekintve a fehérjeforrásként szolgáló feldolgozóipari melléktermékek 5,3 százalékos aránya a baromfitápoknál a legalacsonyabb, ahol a magas szójadara-felhasználás mellett 1,9 százalékban keverték be takarmánykiegészítőket.

A *sertéságazat* számára gyártott takarmányokban átlagosan 68,8 százalék volt a gabonamagvak aránya, a fehérjenövény és származékoké 11,2 százalék, a feldolgozóipari melléktermékeké 8,6 százalék. Olajmagvat és származékait 5,1, takarmánykiegészítőket 3,5 százalékban tartalmaztak a sertéstápok, míg zsírokat és olajokat 1 százalékban.

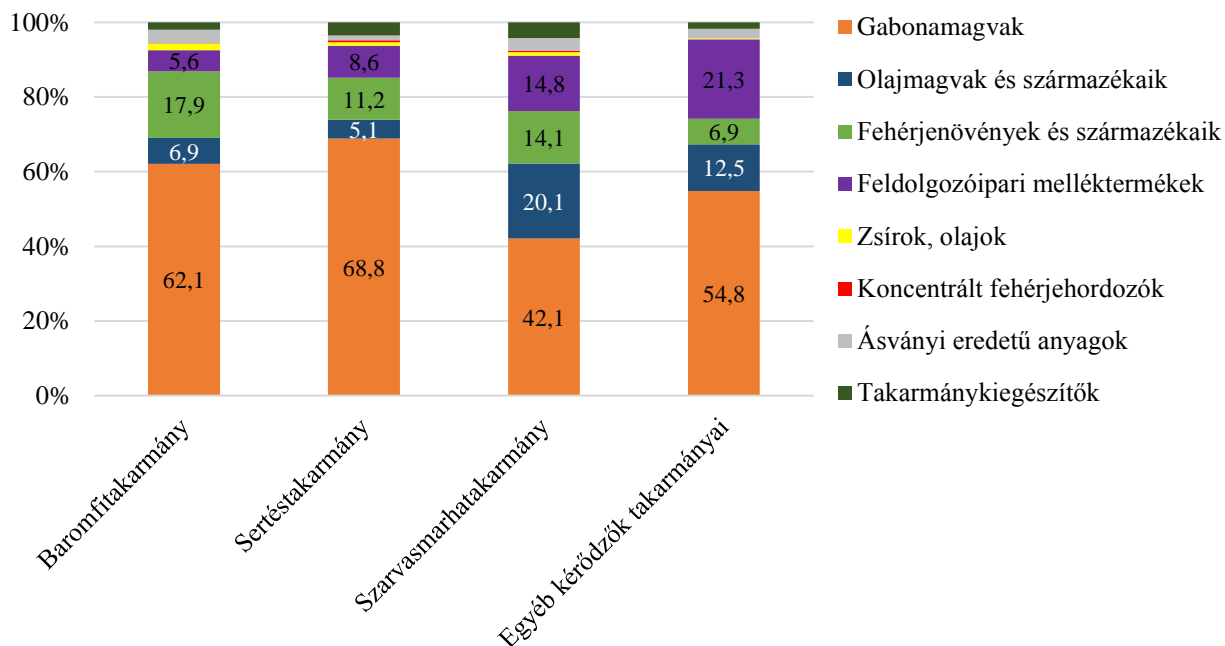
A *szarvasmarháknak* gyártott abraktakarmányok 42,1

százaléka volt gabonamag, 14,1 százaléka fehérjenövény és származék. A sertés- és baromfitápokhoz képest rendkívül magas arányt képviseltek a szarvasmarhák abraktakarmányaiban az olajmagvak és származékai (20,1 százalék), illetve a feldolgozóipari melléktermékek (14,8 százalék). Továbbá itt a legmagasabb a takarmánykiegészítők (4,2 százalék) aránya is.

Az *egyéb kérődzők* tápjának átlagos összetételét illetően a gabonamagvak felhasználása 54,8 százalék, a fehérjenövény és származékoké 6,9 százalék, míg az olajmagvak és származékainak aránya 12,5 százalék volt. Takarmánykiegészítőket 1,7, ásványi eredetű anyagokat 2,6, feldolgozóipari melléktermékeket 21,3 százalékban tartalmazott.

A Magyarországon gyártott 3,782 millió tonna haszonállat-keveréktakarmány 53,3 százalékát (2,014 millió tonna) Észak-Alföldön és Dél-Alföldön gyártották 2018-ban (5. ábra).

4. ábra: A főbb alapanyagok megoszlása az egyes takarmánykeverékekben Magyarországon, 2018

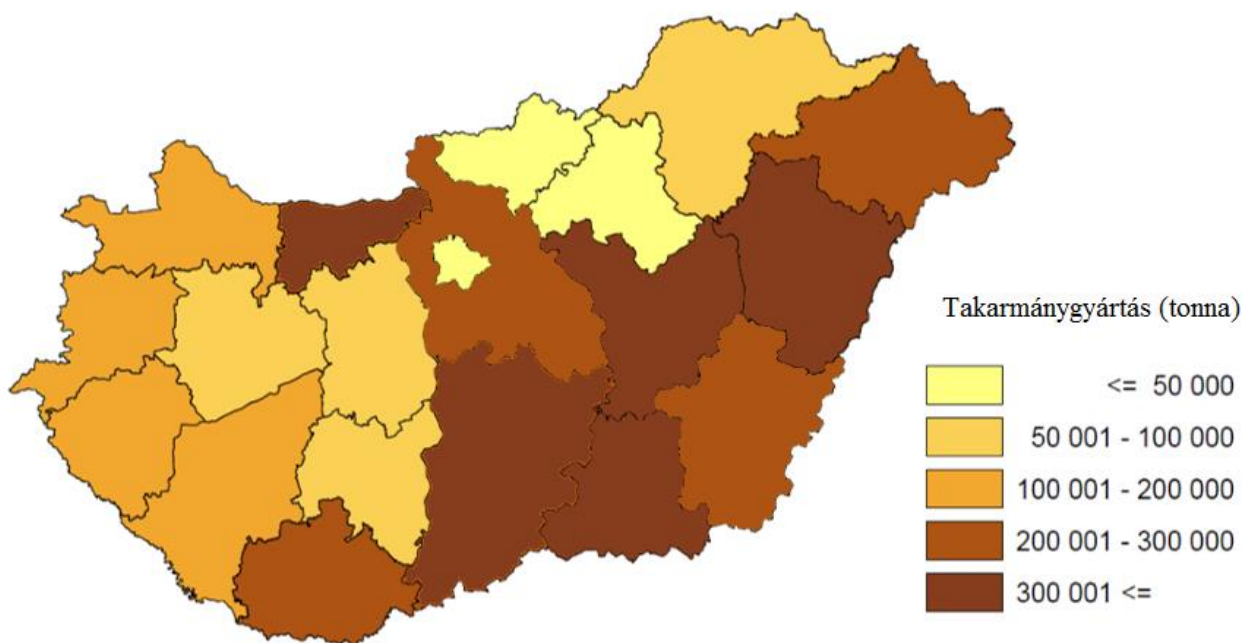

Forrás: NAIK AKI Agrárstatisztikai Osztály

A teljes takarmánygyártás közel 15 százalékát Hajdú-Bihar megyében állították elő, ezt követi Csongrád 10,2, majd Komárom-Esztergom és Bács-Kiskun megye 8,5 százalékkal. A felmérés szerint a legtöbb takarmány-

keverő üzemegység – 28, illetve 27 telep – Békés és Bács-Kiskun megyében található, míg Nógrád, illetve Heves megyében volt a legalacsonyabb a takarmánykeveréssel foglalkozó üzemek száma.

5. ábra: A magyarországi haszonállat-takarmánygyártás alakulása megyénként, 2018

Forrás: NAIK AKI Agrárstatisztikai Osztály

Táblázatok

1. táblázat: Takarmánykeverék-gyártás haszonállatok számára, 2018

Megnevezés	Baromfitakarmány					
	Brojler	Tojógyúk	Kacsa	Liba	Pulyka	Baromfi összesen
TAKARMÁNYKEVERÉK-GYÁRTÁS ÖSSZESEN	771 050	354 560	281 221	141 093	394 848	1 942 772
Vásárolt keveréktakarmány	988	3 429	5 242
Gabonamagvak összesen	476 528	210 460	193 872	93 634	231 808	1 206 302
Búza	190 818	78 157	76 150	37 290	108 822	491 237
Kukorica	266 576	122 976	101 191	47 704	113 734	652 181
Árpa	3 794	1 769	1 122	13 488
Zab	319	265	309	1 145
Tritikálé	14 283	7 024	9 042	4 314	2 553	37 216
Egyéb gabonafélék	738	269	6 058	3 205	766	11 036
Olajmagvak és származékaik (védtett is) összesen	26 208	31 321	33 262	18 802	24 740	134 333
Repcemag (védtett is)	4 547	-	940	5 606
Extrahált (védtett is) repcedara	4 656	2 325	4 873	5 636	6 652	24 142
Napraforgómag	...	702	1 042	2 406
Extrahált napraforgódara	16 102	28 004	26 929	12 590	15 887	99 512
Frakcionált napraforgódara	-	74
Egyéb olajmagvak és olajipari melléktermékek	739	...	1 031	474	...	2 594
Fehérjenövények és származékaik (védtett is) összesen	185 976	55 588	24 589	11 476	70 143	347 772
Full-fat szójabab (extrudált)	19 072	3 689	5 236	471	8 700	37 168
Védtett szójabab	-	...	260
Extrahált szójadara	163 133	46 705	18 947	10 041	57 335	296 161
Szójahéjipellet	692	558	1 517	2 774
Takarmányborsó	315	1 314
Egyéb fehérjenövények és származékaik	2 750	4 335	86	594	2 326	10 091
Feldolgozóipari melléktermékek összesen	30 978	18 012	15 294	10 149	35 182	109 615
Gabona DDGS	1 085	498	2 094	802	1 594	6 073
Kukorica DDGS	10 011	5 233	2 400	2 129	15 255	35 028
Száraz és nedves CGF	1 343	1 097	1 162	610	133	4 345
CGM (Kukoricaglutén)	641	218	210	57	1 100	2 226

- nincs adat

... adatvédelmi korlátok miatt nem megjeleníthető

Forrás: NAIK AKI Agrárstatisztikai Osztály

1. táblázat: Takarmánykeverék-gyártás haszonállatok számára, 2018 (folytatás)

Megnevezés	Baromfitakarmány					
	Brojler	Tojótyúk	Kacsa	Liba	Pulyka	Baromfi összesen
Malomipari melléktermékek	13 288	8 120	8 428	6 337	14 853	51 026
Tejipari melléktermékek	-	-	-	-	-	-
Söripari melléktermékek	999	1 682	978	3 665
Cukoripari melléktermékek	165	687	1 130
Konzervipari melléktermékek	-	-	-	-	-	-
Egyéb feldolgozóipari melléktermékek	3 445	476	958	6 120
Zsírok, olajok	17 167	5 065	2 518	826	9 160	34 736
Hidrogénezett zsír	3 795	4 149
Növényi és állati zsirpor	...	183	1 165
Növényi olajok	8 859	3 828	2 112	561	5 737	21 097
Halolaj	-	-	...	9
Egyéb zsírok és olajok	4 051	1 050	81	86	3 048	8 316
Koncentrált fehérjehordozók összesen	833	34	391	1 401
Halliszt	-	-	70
Szójakoncentrátum	78	197	367
Egyéb koncentrált fehérjehordozók	755	...	-	-	...	963
Ásványi eredetű anyagok	17 422	27 774	7 650	4 378	13 661	70 885
Foszfát tartalmú ásványi anyagok (MCP, MAP, DCP)	3 819	1 701	1 020	653	3 364	10 557
Takarmánymész, dolomit	10 588	21 804	5 258	2 999	7 308	47 957
Takarmánysó	1 564	711	697	401	1 165	4 538
Egyéb ásványi eredetű anyagok	1 450	3 559	676	324	1 823	7 832
Takarmánykiegészítők összesen	15 939	6 306	4 011	1 710	9 763	37 729
Premixek összesen	8 922	4 304	2 656	1 001	5 431	22 314

Forrás: NAIK AKI Agrárstatisztikai Osztály

1. táblázat: **Takarmánykeverék-gyártás haszonállatok számára, 2018** (folytatás)

Megnevezés	Sertés- takarmány	Szarvasmarha takarmány	Egyéb kérődzők takarmánya	Hal- és egyéb takarmány	Keverék- takarmány- gyártás összesen
TAKARMÁNYKEVERÉK-GYÁRTÁS ÖSSZESEN	1 319 390	377 155	43 284	99 307	3 781 908
Vásárolt keveréktakarmány	22 654	894	28 867
Gabonamagvak összesen	908 129	158 718	23 730	29 533	2 326 414
Búza	245 285	30 101	4 296	8 710	779 629
Kukorica	387 071	104 700	13 194	10 471	1 167 616
Árpa	241 912	17 871	4 683	7 019	284 972
Zab	1 078	405	813	2 942	6 383
Tritikálé	29 095	4 516	71 847
Egyéb gabonafélék	3 688	1 127	15 967
Olajmagvak és származékaik (védett is) összesen	66 852	75 647	5 408	10 050	292 289
Repce	283	685	6 583
Extrahált repcedara (védett is)	26 114	25 064	733	594	76 646
Napraforgómag	...	2 701	6 074
Extrahált napraforgódara	38 959	43 686	4 321	8 018	194 495
Frakcionált napraforgódara	-	961	1 313
Egyéb olajmagvak és olajipari melléktermékek	866	457	7 179
Fehérjenövények és származékaik (védett is) összesen	148 185	53 091	2 966	16 487	568 501
Full-fat szójabab (extrudált is)	12 487	5 504	25	247	55 432
Védett szójabab	...	12 478	12 900
Extrahált szójadara	123 669	27 799	612	2 938	451 180
Szójahéjpellet	...	3 359	...	904	9 306
Takarmányborsó	2 025	166	3 547
Egyéb fehérjenövények és származékaik	8 107	3 786	1 801	12 352	36 136
Feldolgozóipari melléktermékek összesen	113 608	55 937	9 215	31 271	319 645
Gabona DDGS	1 321	721	8 192
Kukorica DDGS	12 041	7 969	1 127	633	56 798
Száraz és nedves CGF	7 325	13 765	2 067	2 478	29 981
CGM (Kukoricaglutén)	...	1 154	4 073

Forrás: NAIK AKI Agrárstatisztikai Osztály

1. táblázat: Takarmánykeverék-gyártás haszonállatok számára, 2018 (folytatás)

tonna

Megnevezés	Sertés- takarmány	Szarvasmarha takarmány	Egyéb kérődzők takarmánya	Hal- és egyéb takarmány	Keverék- takarmány- gyártás összesen
Malomipari melléktermékek	45 381	13 038	2 892	20 760	133 097
Tejipari melléktermékek	2 457	...	-	...	2 783
Söripari melléktermékek	13 649	12 555	667	1 635	32 171
Cukoripari melléktermékek	14 555	5 007	1 373	2 577	24 644
Konzervipari melléktermékek	...	-	...	-	138
Egyéb feldolgozóipari melléktermékek	16 413	1 400	1 044	2 790	27 766
Zsírok, olajok	12 562	3 708	93	1 008	52 108
Hidrogénezett zsír	...	1 545	...	-	6 003
Növényi és állati zsírpör	3 943	697	5 845
Növényi olajok	3 328	249	-	147	24 822
Halolaj	...	1	-	...	150
Egyéb zsírok és olajok	4 928	1 218	4	822	15 289
Koncentrált fehérjehordozók összesen	6 413	1 270	-	1 518	10 602
Halliszt	851	-	-	439	1 361
Szójakoncentrátum	2 715	577	-	19	3 679
Egyéb koncentrált fehérjehordozók	2 847	693	-	1 059	5 562
Ásványi eredetű anyagok	16 947	13 067	1 144	1 856	103 900
Foszfát tartalmú ásványi anyagok (MCP,MAP,DCP)	2 491	859	5	166	14 078
Takarmánymész, dolomit	9 577	7 437	926	1 321	67 219
Takarmánysó	3 461	2 151	140	291	10 581
Egyéb ásványi eredetű anyagok	1 418	2 620	74	77	12 021
Takarmánykiegészítők összesen	46 694	15 717	727	7 583	108 450
Premixek összesen	25 805	10 213	427	648	59 407

Forrás: NAIK AKI Agrárstatisztikai Osztály

2. táblázat: Takarmánykeverék-gyártás haszonállatok számára területi egységenként, 2018

tonna

Területi egység	Baromfitakarmány				
	Brojler	Tojótyúk	Víziszárnyas	Pulyka	Baromfi összesen ^{a)}
Közép-Magyarország	20 990	20 817	81 831
Közép-Dunántúl	75 374	69 110	1 645	76 284	222 413
Nyugat-Dunántúl	109 949	60 921	1 140	116 217	288 227
Dél-Dunántúl	70 193	7 582	1 867	57 102	136 744
Észak-Magyarország	25 710	22 362	50 637
Észak-Alföld	291 457	93 456	132 920	44 953	562 786
Dél-Alföld	177 378	80 311	256 763	85 681	600 133
Összesen	771 051	354 559	422 314	394 847	1 942 771

... adatvédelmi korlátok miatt nem megjeleníthető

^{a)} A táblázatok kerekített adatokat tartalmaznak, ezért az egyedi adatok összegei eltérhetnek a végösszeztől.

Forrás: NAIK AKI Agrárstatisztikai Osztály

2. táblázat: Takarmánykeverék-gyártás haszonállatok számára területi egységenként, 2018 (folytatás)

tonna

Területi egység	Sertés-takarmány	Szarvasmarha-takarmány	Egyéb kérődzők takarmánya	Hal és egyéb takarmány	Keverék-takarmány-gyártás összesen ^{a)}
Közép-Magyarország	61 863	45 648	7 721	5 348	202 411
Közép-Dunántúl	153 772	75 869	1 989	6 359	460 401
Nyugat-Dunántúl	123 329	43 602	467 662
Dél-Dunántúl	302 919	59 334	2 853	23 816	525 666
Észak-Magyarország	46 632	8 507	111 602
Észak-Alföld	404 670	88 340	21 864	9 752	1 087 413
Dél-Alföld	226 205	55 857	8 142	36 413	926 753
Összesen	1 319 390	377 157	43 285	99 305	3 781 908

... adatvédelmi korlátok miatt nem megjeleníthető

^{a)} A táblázatok kerekített adatokat tartalmaznak, ezért az egyedi adatok összegei eltérhetnek a végösszeztől.

Forrás: NAIK AKI Agrárstatisztikai Osztály

